

Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25764>

Özet

Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg? Ölçe?i (MÖYKÖ), ö?retmen adaylar?n?n veya mevcut ö?retmenlerin matematik derslerini ö?retme sürecine dair ya?ad?klar? duygusal tepkileri ve stres düzeylerini ölçmek amacıyla 2006 y?l?nda **Murat Peker** taraf?ndan geli?tirilm? bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, özellikle matematik e?itiminde s?kça kar??la??lan bir sorun olan **ö?retme kayg?s?** yap?s?n? hedef almaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi çal??mas?, ilgili literatür taramas? ve kapsaml? istatistiksel analizler sonucu ortaya konmu? olup, e?itim bilimleri alan?nda ö?retmenlerin mesleki yeterliliklerini ve duygusal durumlar?n? de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçek, ö?retmenlerin matematik konular?n? aç?klama, ders planlama ve ö?rencilerin zor sorular?yla ba?a ç?kma gibi pedagojik durumlarda hissettikleri **kayg?** düzeylerini belirlemeye odaklanm??tır. Bu sayede, ö?retmen yeti?tirme programlar?nda bu tür kayg?lar? azaltmaya yönelik etkili müdahalelerin tasarlanmas?na olanak sa?lanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Matematik Ö?retimi, Ö?retmen Kayg?s?, Kayg?, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Matematik E?itimi.

Yazarlar

Murat Peker

Amaç

Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg? Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmen adaylar?n?n ve göreve yeni ba?layan ö?retmenlerin matematik ö?retimine yönelik spesifik kayg? düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu kayg?, genellikle bireyin matematiksel bilgiyi aktar?rken veya s?n?f yönetimi s?ras?nda ba?ar?s?z olma korkusuyla ili?kilidir. Ölçek, bu duygusal engelleri tanımlayarak, pedagojik gelişim alanlar?n? belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n etkilili?ini de?erlendirme ve ö?rencilerin gelecekteki matematik kayg?lar?n? önleme stratejileri geli?tirme konusunda somut veriler sunmay? amaçlamaktadır. Yüksek düzeyde **ö?retme kayg?s?**, ö?retmenlerin ders materyallerini sunma biçimini ve genel s?n?f atmosferini olumsuz etkileyebilece?inden, bu yap?n?n ölçülmesi kritik öneme sahiptir.

Yap?

MÖYKÖ, temel olarak "Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg?" (Mathematics Teaching Anxiety) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genel kayg?dan farklı olarak, matematiksel içerik ve

ö?retim metodolojileri ile do?rudan ili?kili durumlarda ortaya ç?kan spesifik bir durum kayg?s?d?r.

Ölçek, kayg?n?n bili?sel, duygusal ve davran?sal bile?enlerini ele alarak çok boyutlu bir ölçüm sa?lamay? hedefler. Geli?tirme çal??malar?nda, bu yap?n?n genellikle s?n?f içi uygulamalar, ö?rencilerin sorular?na cevap verme bask?s? ve matematiksel içeri?in yeterlili?i gibi alt boyutlara ayr?ld??? görülmektedir. Bu alt boyutlar, matematik ö?retmenlerinin maruz kald??? stres kaynaklar?n?n detayl? bir haritas?n? ç?karmay? mümkün k?lmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?, MÖYKÖ'nün gerçekten matematik ö?retmeye yönelik kayg?y? ölçtü?ünü kan?tlamak için yürütülmü?tür. Yay?nlanan referans makalesinde (Peker, 2006), ölçe?in **yap? geçerli?i** (Construct Geçerlik) çal??malar?na a??rl?k verilmi?tir.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lmı?tır. Ek olarak, **kapsam geçerli?i** (Content Validity) için uzman görüşlerine ba?vurulmu? ve maddelerin ilgili literatürü ne kadar iyi temsil etti?i de?erlendirilmi?tir. Bu çal??malar?n sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?yla tutarlı?, çok boyutlu bir yap?y? ortaya koydu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Matematik Ö?retmeye Yönelik Kayg? Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlı? olması? sa?lamak amac?yla gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in iç tutarlı?ı???n? belirlemek için yaygın olarak **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanmı?tır.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarlı???a sahip oldu?unu göstermektedir. Ayrıca, ölçe?in zamana kar?? direncini ölçmek için **test-tekrar test Güvenirlik** yöntemleri de uygulanmı? olabilir. Bu güvenilirlik göstergeleri, MÖYKÖ'nün akademik ara?tırmalarda ve pratik uygulamalarda kullan?labilecek sa?lam bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, yap? geçerli?ini desteklemek üzere kapsamlı bir Faktör Analizi yap?lmı?tır. **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)**, matematik ö?retmeye yönelik kayg?n?n alt?nda yatan temel boyutlar? belirlemek için kullan?lmı?tır. Bu analiz, ba?langıçta olu?turulan madde havuzunun hangi faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin ölçülen psikolojik yap?y? ne kadar iyi açıklad???n? ortaya koymu?tur.

Genellikle, bu tür bir kayg? ölçe?inde, matematiksel bilgi yetersizli?i kayg?s?, s?n?f içi performans

kayg?s? ve de?erlendirme kayg?s? gibi ayr?k ancak ili?kili alt faktörlerin varl??? tespit edilir. Peker (2006) çal???mas?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u ve ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sım?n? aç?klad??? rapor edilmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Tipik olarak 5'li veya 6'lı Likert format? kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? ve Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18-30 ya? aral???ndaki üniversite ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: E?itim Fakültelerinin S?n?f Ö?retmenli?i ve Matematik Ö?retmenli?i gibi ilgili bölümlerinde okuyan lisans ö?rencileri veya sahada görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory). Bireylerin, matematik ö?retimiyle ilgili belirli durumlar kar???s?nda ne s?kl?kta veya ne kadar ?iddetli kayg? hissettiklerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim Kayg?s?, Ö?retmen E?itimi, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir, akademik yay?nlar kontrol edilmelidir.

Kurum E-posta Adresleri: peker@aku.edu.tr (Murat Peker)

Yaz???ma Adresi: Afyon Kocatepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi (2006 verilerine göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2006 y?l?nda yay?mlanm???t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir ve ticari olmayan kullan?mlar için ço?u zaman herhangi bir ücret talep edilmez. Kullan?m öncesinde sorumlu yazar Murat Peker ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: matematik-ogretmeye-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Peker, M. (2006). Matematik Öğretmeye Yönelik Kaygı Ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 5(9), 73-92.

Matematik Öğretmeye Yönelik Kaygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta açıkça belirtilmediği için buraya eklenememiştir. Detaylı maddeler için yukarıda belirtilen Peker (2006) referansına ve PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir.

Genel olarak, bu tür bir ölçekte yer alan maddeler aşağıdaki gibi ifadeler içerebilir (Örnek Maddelerdir, orijinal maddeler deşildir):

Matematik dersi verirken yanıltıcı yapmaktan çok kaygılanırım.

Öğrencilerime zor bir matematik sorusunu açıklamam gerektiğinde gergin hissederim.

Matematik dersini planlamak beni strese sokar.

Matematiksel kavramları öğretirken yeterince yetkin olmadığım düşünürüm.